

POCHODZĄCY (150) *part praes act*

pochodzący (149), **pochodząc** (1) *BielKron*.

Oba o jasne.

sg m N pochodzący (29), pochodząc (1). ◇ G pochodząc(e)go (2). ◇ D pochodząc(e)mu (1). ◇ A pochodzącego (11), pochodzący (3); -ého (2), -(e)go (9). ◇ I pochodzącym (3). ◇ L pochodzącym (2). ◇ V pochodzący (3). ◇ f N pochodzącą (20), [pochodząc]; -ą (18), -(a) (2). ◇ G pochodząc(e)j (5). ◇ D pochodząc(e)j (1). ◇ A pochodzącą (6). ◇ I pochodzącą (1). ◇ L pochodząc(e)j (1). ◇ V pochodzącą (1). ◇ n N pochodząc(e) (4). ◇ G pochodząc(e)go (3). ◇ D pochodzącému (1). ◇ A pochodząc(e) (1). ◇ I pochodzącym (1). ◇ L pochodzącym (2). ◇ pl N m pers pochodzący (2). *subst* pochodzące (15); -é (1), -(e) (14). ◇ G pochodzących (11). ◇ D pochodzącym (2). ◇ A m pers pochodząc(e) (3). *subst* pochodzące (9); -é (3), -(e) (6). ◇ I m pochodząc(e)mi (1). ◇ L pochodzących (5).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w. s.v. pochodzić.

1. *Będący z czegoś, od kogoś, skąd; derivativus Mącz, Cn; oriens, oriundus Mącz; profectus Modrz; descendens JanStat; declinatus, derivatus Cn (142): Oriundus, Pochodzący/ Powftáyący. Mącz 268d, 268d.*

a. *Mający za przyczynę, powstający, wynikający (109):*

*pochodzący od kogo, od czego (4): Mącz 357a; Tegoż Bogá wola á moc pochodząca od nie⁸⁰ iákás dziwna ieft *RejPos* 143; O którym mowi [Bóg]: Syn moy iefteś/ iam ciebie dziś vrodził. Iáko w nas z duŕze rozumney rodzi fię rozumienie y myśl od niey pochodząca/ ktora fię fłowem wnątrznym zowie *SkarKaz* 484a. Cf *pochodzący od kogo na kogo*.*

pochodzący od kogo na kogo (1): To ieft náłz ftan fkázony/ poddány grzechowi y požądliwościom/ pochodzący ná nas od Iádámá. *WujNT* 543.

pochodzący według czego [= z czego] (1): Są tefz y drudzy acz dowcipu prętkiego/ awfzakofz ięzyka y wymowy nierychłego [!]/ á takowi fię ku składaney mowie/ y ku oracyam pochodzącym według náuki Retoryki zdamiñę godzą. *KwiatKsiąż* Kv.

pochodzący z kogo (3), z czego (46): OpecŻyw 187; y cznota wízelka wdzięczniejfza ieft z czudngo [!] ciała pochodzącza. *GlabGad* N3; *Mącz* 475b; *OrzQuin* M4, Qv; *RejAp* Ff2v; *BiałKat* 126; *WujJud* 232; *WujJudConf* 102v; A o Ewánieliłkiey ípráwiedliwości z wiáry przez Iezufá Chríftufá pochodzącey gdzie czytałz? *CzechRozm* 207, 75v, 76, 198, 208, 208v (12); Smiełzny to záprawdę ieft obyczay/ á niłkad inąd iedno z niewiádomości prawdziwey vcźciwości pochodzący. *ModrzBaz* 59v, 6, [38], 82; *SkarJedn* 60; *Phil* Q2 marg, R2v marg; Nie ieft rzecz żadna zewnątrz wchodząca w człowieká/ ktoraby go pokálić miála: lecz rzeczy pochodzące z człowieká one fą ktore pokaláią człowieká. *WujNT* Mar 7/15; Oto małz iáłny text/ [...] iz vczynki z łálki pochodzące záłługuia niebo *WujNT* 584, 259, 533, 534, 536 [3 r.], 671 (12); *WysKaz* 27; O Przyczynách wżego złego/ To ieft/ o Proznowániu/ Rołkofzy/ y znich pochodzącym vbołtwie. *KlonWor* 33. Cf *W przén Wyrażenie*.

pochodzący skąd (2): O Práwdziwey Smierci: Zmartwychwftániu y żywoćie wiecznym: Iezufá Kryftufá Páná náłzego/ y káždego zá thym wiernego. Tudziełz thez y o prawdziwych poćiechach ftąd pochodzących. *GrzegŚm kt; ModrzBaz* 144v.

W połączeniu szeregowym (1): Elsencia ábo Íftność ieft rzecz nie rodząca áni vrodzona áni pochodząca/ á ona ieft początkiem wżytkiego *GrzegRóżn* K3v.

W porównaniach (2):

~ *Jako comparandum (1):* A tu lie w nim iáwnie okazała y mocna wiára/ [...] y ony owoce iey/ ktore fą iáko wdzyęcne kwiátki á wdzyęcne wonności z niey pochodzące iemu *RejPos* 351v.

Jako comparatum (1): Gdzie oto znácznie wprzod wiare wyftawia/ iákoby rodziicielkę: á potym wzywánie z niey pochodzące iáko corkę *CzechRozm* 198. ~

W charakterystycznych połączeniach: pochodzący(-a, -e) z ciała, z ciepłosci, z cnoty, z głowy, z gniewu (2), z łaski (3), z miłości (3), z mnimania, z nauki, z nienawiści, z popędliwosci, z sumnienia, z szyrokości, z uczciwosci, z uczynkow, z umysłu, z używania, z wiary (14), z zazdrości, z zwyczaju.

Wyrażenie: »pochodzący z [jakiej] przyczyny« (2): wino w kthorym by był warzony wólki kopr z miętka/ [...] zgage vfmierza z zimney przyczyny pochodzącą. *FalZioł* I 52a; *Oczko* 13.

Szereg: »wychodzący albo pochodzący« (1): Derivativus, [...] Wychodzący ábo pochodzący od kogo ynłzego. *Mącz* 357a.

W przen (7) :

Wyrażenie: »z [jakiego] serca pochodzący« (7): *OrzQuin* Qv; obáč/ [...] iákie fą obietnice y przywileie nádáne pokorney próbie/ z wiernego fercá pochodzący *RejPos* 76, 216; Otoż tá twoiá wymowká iż ieft cíelefná/ á z fercá iefzcze nie odrodzonego pochodząca/ [...] ieft bárzo fprofna y głupia *CzechRozm* 230v; *ReszList* 160; *LatHar* 116, 248.

α. *Mający w czymś swe źródło, przyczynę powstania (6) :*

pochodzący od czego (3): Człowiek [...] fwe obyczáie ma/ ni fczego iedno z przyczyn pochodzących od ciála *SienLek* 31; *Oczko* 12v; Lichen – Mentagra, puchlina od garła pochodzącą. *Calep* 602b.

pochodzący z czego (3): *CzechEp* 87; tę zápalczywą gorliwość [...] vważác będe/ iefliże fłufzna y porządna ieft: czyli z ciála tylko pochodząca *NiemObr* 6. *Cf Wyrażenie.*

Wyrażenie: »z serca pochodzący« (1): Lekárftwá przeciwko pyfze/ máią być doftawáne lekce wáżeniem rzeczy docześnych [...]. Potym też y cnot z fercá pochodzących. *ModrzBaz* 55v.

β. *O pochodzeniu osób Trójcy Św., zwłaszcza Ducha Św. (44) :* *GrzegRóżn* K2, M3v, N2v; Infy ieft Oćiec rodzący/ á infzy Syn rodzony á nie rodzący/ iáko też infzy Duch pochodzący. *SkarKaz* 485b, 276a.

pochodzący od kogo (25), od czego (1): *OpecŻyw* 187; Wierzę też w ducha fwiętego/ y tegoż wznawam być trzecią perfoną/ od oicza/ y od Syna pochodzącą. *SeklWyzn* Bv; *SeklKat* P2; *KrowObr* 47; PAn Kryftus fyn Bogá żywego/ odkupiciel náfz/ [...] od Oycá pochodząc/ áby zgłádził wyftępek pirwłzego oycá náfzego/ ráczył lie narodzić [...] w mieście Bethleem *BielKron* 138; *GrzegRóżn* L4v; *RejAp* 32v; *RejPos* 148v, 151; *BialKat* a4; *CzechRozm* 19v, 20; Poniewálf to on ieft co fię od fyná podáie/ to ieft pochodzący Bog z Bogá/ Duch prawdy pochodzący od prawdy *SkarJedn* 280, 176, 282 [2 r.]; *NiemObr* 71; *ArtKanc* M11; *LatHar* 32, 37, 380, 385; *SiebRozmyśl* E3v; *SkarKaz* 275a, 276b, 279b.

pochodzący z kogo, z czego (9): Wyrzemy w ducha S. páná/ á ożywyájącego/ z oycá pochodzącego *KromRozm III C5*; Nie mniмайże áby było siedm duchow Pánfkich/ ále [...] iż nam siedmiorákie dáry ieden Duch s. s tego to ípótecznego Boítwá pochodzący tu ípráwować raczy. *RejAp 49, 52v, 194v; RejZwierc 11v; WujJud 23; SkarJedn 280*; Ktory [*Ksiądz Kanonik*] o tymci tež/ [...] mowi: nie ítánowiąc tego rodzenia [*Chrystusa*] z infzymi/ ktoreby miáło być z íftności/ z myśli y vmyśłu pochodzącego íłowá Bogá: ále zgoła z vczynienia Bożego. *CzechEp 257, 154*.

W połączeniach szeregowych (2): Bo nie ieden íeít co rodzi/ y ktory íię rodzi/ y ten ktory pochodzi/ ále trzey íą iedney náтуры/ ábo iednego Boítwá/ rodziiciel/ vrodzony y pochodzący. *GrzegRóżn M3v, G3*.

W przeciwstawieniach: »rodzący się, sprawiony, stworzony, urodzony ... pochodzący« (2): *BiałKat c3v*; Duch S. od Oycá y od Syná/ nie ípráwiony/ áni ítworzony/ áni vrodzony/ ále pochodzący. *LatHar 373*.

Szereg: »techniony i pochodzący« (1): Oycze bez początku nierodzony/ Synu od wieku y bez czáfu rodzony/ Duchu í. od obudwu techniony y pochodzący *SkarKaz 279b*.

b. Wywodzący się, mający za przodka (10) :

pochodzący z kogo, z czego (4): DRugi rod z Zawólkich Tatarow pochodząci. íeít Vłánki *MiechGlab 70*; Parentes, Rodzicy y wíziŃcy ynŃzy przodkowie z práwey liniey pochodzący aż do prádziádów *Mącz 278c; Calep 44a. Cf Wyrażenie*.

pochodzący od kogo (4): Spadek ná perfony ná doł od oycá pochodzące. *GroicPorz 003v*; Támże onę íektę íwoię y on zbiór około íeiebie będący przezwał fáłŃzywie Sáráceny/ íákoby od Sary pochodzące *RejAp 82, 82v [2 r.]*.

Wyrażenie: »z [jakiego] rodzaju pochodzący« (1): dla tego [...] żadnému Książęciu/ ábo z Książęcégó rodziáiu pochodzącemu [*de Ducali genere descendenti JanPrzyw 14*]/ [...] żadnégo/ Zamku/ twiárdze/ álbo miáftá ku rządzeniu [...] nie damy *SarnStat 891*.

a. Wywodzący się od tego, kto pierwszy pełnił daną funkcję [od kogo] (1) : Alba oriundum Sacerdotium, Od Alby pochodzące. *Mącz 268d*.

β. Rodzący się [skąd] (1) : Bo gdy naśienie íeít złe ábo czem zaráżone/ niemoże to być/ áby źdźbłá/ pniaki/ gálęzi/ y owoce ztąd pochodzące [*prodeuntes*]/ niemiály być ízkodliwe. *ModrzBaz 53v*.

c. Mający gdzieś swe źródło, miejsce powstania (1) :

pochodzący z czego (1): przedsię iednák Pan Bog/ [...] do pożytku thák íą [*ziemię*] człowiekowi obrócił/ iż [...] błogóśłáwioná á żyzná/ w rzeczách z niéy pochodzących/ íam vczynił. *Oczko 1*.

d. Wychodzący, wydobywający się, wydostający się, wydzielający się (10) :

pochodzący od czego (1): Drudzi mieniá iż ziewanie przychadza z dymow grubych od zołádka pochodzących *GlabGad C2*.

pochodzący z czego (9): á duchy żywotne íercza chronią, rownie íako íłóńcze gorączostí íwoię/ wilkoŃci grube z ziemie pochodzące y mgły gęŃte: róŃpufczá á od íeiebie odpádzá *FalZioł V 61v; GlabGad B6, B6v, C7v; RejWiz 117; Aspiratio terrae, Dym/ kurzáwá z ziemie pochodząca. Mącz 408d, 408b; RejAp [14]v; Apogaei – Wiatrír [!] z ziemie pochodzące. Calep 81b*.

e. *Mający coś za swą materię [z czego] (1)* : gdzie ono prawi o głoście że [!] tchu ábo wiátru pochodzącym/ y o łowie z niego fię rodzącym *CzechEp* 255.

f. *Stworzony, sprawiony, powstały z jakiegoś impulsu (zwykle boskiego) (9)* :

pochodzący od kogo (5): *KromRozm III* Q3; *BibRadz Bar* 5/2; O Święty vpominku/ niebieska mądrości/ Od Páná pochodząca [!] z gurney wyfokości. *WisznTr* 22; *GórnRozm Fv*; A *robiącemu* [cf *Lecz robiącemu/ zaplátá* nie bywa poczytána podług łálki/ ále podług powinności. *Rom* 4/4].) Iákoby rzekł: Temu ktory vfa vczynkom śwym/ iáko od siebie lámego pochodzącym/ bez [...] pomocy Bożey *WujNT* 536.

pochodzący z kogo, z czego (4): ktora [*nauka*] też śwýeta yeft/ z ducha S. pochodząca/ á ku śwýetobliwoſci żywotá [...] ludźye ſprávuyąca. *KromRozm III* D6; *CzechRozm* 208v; *LatHar* 478; Iáko te modlitwy dziatek/ pochodzące z náchnieniá Ducha śwýtego/ były wdzięczne y przyjemne Bogu *WujNT* 89.

2. *Idący, poruszający się (2)* : [pátrząyćie ozdoba láka w téy ieft niebieska/ iák wzrok pałaiący/ Iáki duch y twarz y głos y chod pochodzący [*qui ... illi ... gressus eunti*]? *VergKoch* 141 (*Linde*).]

pochodzący ku czemu (1): ktoraż [*niewiasta upławy cierpiąca*] z wiatrem ku onemu zrzadłu [= *zwierciadłu*] pochodząca zaraża ie y pſuie. *GlabGad* B6v.

W przeciwstawieniu: »pochodzący ... stojący« (1): Powieda też Apoſtoł iż widział miecz oſtrj á ná obie ſtronie fiekący [...]. Słyfzyſz iż mowi vftáwicznje pochodzący á nigdy nie ſtoiący. *RejAp* [14]v.

3. *Wybiegający od jakiegoś punktu, rozgałęziający się, wystający (5)* :

pochodzący do czego (1): Abowiem łá niektore żyłki pochodzące od wáthroby do macicze *FalZioł* V 5.

pochodzący od czego (4): *FalZioł* V 5; Czemu ludzie maiąci wypukłe oczy mglejſzi wzrok miewaią. (–) Bowiem promienie od rzeci widzianey pochodzące, nie iedno ſtayno w chodzą w oko. *GlabGad* B6; *Mącz* 143b; Koło/ ieft Figurá ná równi iedną Linią okrążóná: którą Linią zową po łácinie *Circumferentia*. do którój profté Linié od ſrzedniégo punktu pochodzące/ wſzytki łá równé. *GrzepGeom* D3v; [ten w iáfnóſci obaczywa pierwey rzecz lámę/ á dopiero zá tym cień od niey pochodząca. *PowodWędz* 235].

pochodzący z czego (1): Spráwiłſ y lichtarz vkowány ze złotá naczyftłſego: ſtolec ie^{go}/ ſłupek y pręthy/ y czáfzki/ y iábłuſzká y kwiáty ná kxtátt liliey ſniego pochodzące [*ex ipso procedentia*]. *Leop Ex* 25/31; [Thoć ieft oná rzeká żywey wody iálna iáko kryſtał pochodząc z ſtolice Bożey y Báránkowej *ZebrzydOdpow* c3v].

4. *Oszukujący [kogo] (1)* : Ktory ma wzroſt wyſoki á ſłufznie tłuſthy znamionuie człowieka tpego rozumu, [...] obłudnego, łkapego, y inſze pochodzącego *GlabGad* M3.

5. [Zachodzący bielmem [od czego]: wnet on pod niowfzy ſwe oczy iuz pochodzące od ſtároſcy/ rzekł *JanKoszŻyw* G3.]

Synonimy: 1. *poczynający, poczynający się, powstający*; a. *rojący się*; 2. *idący, postępujący, stąpający*;

4. *omylający, oszukawający, zwodzący*.

Cf **POCHODZIĆ**